

Rompbesluit Visie NZKG 2040

De raden van de gemeenten Amsterdam, Beverwijk, Haarlemmerliede Spaarnwoude, Velsen en Zaanstad en Provinciale Staten van Noord-Holland hebben de visie vastgesteld en aangenomen als richtsnoer voor toekomstig beleid. Hierbij heeft de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude besluit 8 expliciet niet genomen maar wel de intentie aangegeven om actief deel te blijven nemen in het NZKG proces. In de behandeling is de visie vastgesteld en is expliciet een aantal besluiten genomen die verwoorden wat er met de visie bedoeld wordt. Het betreft de volgende besluiten:

- i. Vanuit het perspectief van het versterken van de internationale concurrentiepositie van de Metropoolregio Amsterdam zetten de Colleges in op het Noordzeekanaalgebied als economische motor voor de metropoolregio Amsterdam en een duurzame ontwikkeling van die motor;
- ii. Eerst intensiveren van het huidige bestaande havenareaal gericht op een overslaggroei tot 125 miljoen ton. Eerst intensiveren van wonen en werken in de bestaande stad. Pas na intensivering van bestaand havenareaal wordt aanspraak gemaakt op havenuitbreiding in andere (groen) gebieden. Uitgangspunt is een duurzame economische groei, waarbij (in de havens) transities mogelijk gemaakt worden gericht op duurzame energie.
- iii. Aanpassing van de geluidcontouren van 50 dB(A) rond de gezoneerde industrieterreinen Westpoort (zie kaart pagina 40/41 van de visie) en Hoogtij, zodat:
 - doorgroei van havenoverslag mogelijk is van 95 miljoen naar 125 miljoen ton (conform Amsterdamse Havenvisie 2008-2020) en groei bij Hoogtij;
 - extra woningen mogelijk zijn in de Sloterdijken, Hembrugterrein en (met name de noordkant van de) Achtersluispolder. Aan de gemeenteraad van Amsterdam wordt voorgesteld de terreinen Sloterdijk en Sloterdijk-I te onttrekken aan het gezoneerde industrieterrein Westpoort.
 - De gemeenteraden Amsterdam, Zaanstad, Velsen, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, verzoeken gezamenlijk de provincie Noord-Holland een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor te bereiden voor het planologisch vastleggen van de geluidzones Westpoort en Hoogtij en nadere afspraken hierover vast te leggen in een bestuursovereenkomst.
 - Uitgangspunt bij deze afspraken is dat er bij het vaststellen van de Visie Noordzeekanaalgebied 2040 overeenstemming is bereikt over de aard van de flankerende maatregelen, zodat de voorbereiding van een PIP kan worden gestart. De invulling van de maatregelen wordt onderdeel van de op te stellen uitvoeringsagenda Visie Noordzeekanaalgebied 2040. Daarnaast zal ook -in lijn met de visie- het gesprek worden aangegaan met bedrijven over innovatie en/of investeringen om overlast te beperken (naar voorbeeld van afgesloten convenanten met het bedrijfsleven).
 - Op lange termijn leidt het doorvoeren van verduurzaming en innovatie tot het terugdringen van de geluidscontouren.
- iv. In het hele NZKG in het algemeen aan de wettelijke normen voor luchtkwaliteit te blijven voldoen en in de IJmond in het bijzonder de fijnstofbelasting te verminderen en de luchtkwaliteit te verbeteren.

- v. Transformatie van havenareaal naar gemengd woon-werkgebied, op de in de visie aangegeven locaties (zie kaart bladzij 24-25), op termijn mogelijk te maken. Hierbij wordt uitgegaan van een geleidelijke ontwikkeling, passend bij de ontwikkelingen in de economie, woningmarkt en de bedrijven die het aangaat. Doelstelling in het kader van MIRT Zaan/IJ is om minimaal 30.000 woningen te realiseren.

De gemeente Amsterdam is voornemens in 2025 een afweging te maken over tempo en condities van transformatie van de terreinen van Havenbedrijf Amsterdam NV binnen de ring. In het kader van de visie dient de gemeente van Amsterdam in ieder geval de volgende criteria in acht te nemen;

- aansluiting op de regionale afspraken, met name uit de Visie Noordzeekanaalgebied 2040;
- de woningbehoefte op dat moment;
- de behoefte aan haventerrein op dat moment;
- de intensivering van de bestaande haventerreinen waarbij zoveel mogelijk wordt vermeden de zwaar milieuhinderlijke bedrijven aan de randen van het werkgebied van de haven te situeren;
- een milieuverantwoorde verplaatsing en of uitbreiding van havenactiviteiten om rekening te houden met de milieueffecten op het aangrenzende gebied;
- de financiële haalbaarheid.

De gemeente Amsterdam zal over deze afwegingen met de regio overleggen.

- vi. De ontwikkeling in de energiesector wordt nauwgezet gevolgd. Gemonitord wordt of in de toekomst door gebruik van nieuwe technologieën de (ruimte en milieu-)belasting van de kolen op- en overslag kan worden verminderd.
- vii. Intensivering en kwaliteitsverbetering van het bestaande landschap-, natuur- en recreatiegebieden in de regio. Dit geldt met name voor de Wijkermeerpolder en Spaarnwoude, de Tuinen van West en de Brettenzone, alsmede voor natuur, agrarische en recreatieve mogelijkheden langs oevers. Daar waar mogelijk streven naar de menging van groen met overige functies in het gebied. De bereikbaarheid van de recreatiegebieden wordt verbeterd door investeringen in recreatieve routes, onder andere langs het Noordzeekanaal ter hoogte van Spaarnwoude. Leidend voor de invulling hiervan is de Visie 2040 groengebied Amsterdam-Haarlem.
- viii. De Houtrakpolder deels (zoals is aangegeven op de kaart op bladzij 24-25, legenda-eenheid reservering uitbreiding havenareaal) aan te wijzen als te reserveren havengerelateerd-areaal voor een mogelijke toekomstige uitbreiding van de haven na 2020. De daadwerkelijke aanleg zal tijdig plaatsvinden, doch niet eerder dan nadat het huidige havenareaal in voldoende mate is geïntensiveerd en overeenstemming is bereikt over tijdige realisatie van compenserende maatregelen. Uitgangspunt is dat als de Houtrakpolder wordt ingezet voor uitbreiding van havenareaal, de milieuoverlast van te vestigen bedrijven vanzelfsprekend zo veel mogelijk zal worden beperkt. Alvorens het besluit tot de daadwerkelijke aanleg van een haven in de Houtrakpolder wordt genomen, wordt een voorstel hiertoe via een breed samengestelde stuurgroep voorgelegd aan de betrokken bestuurscolleges in het NZKG. De besluitvorming hierover zal tijdig plaatsvinden zodat er voldoende tijd beschikbaar is voor een zorgvuldige onderzoeksfase en het doorlopen van een planologische procedure, voordat de aanleg gestart zal worden.
- ix. Als het huidige havenareaal voldoende is geïntensiveerd en door de betreffende bestuurscolleges in het NZKG het besluit is genomen om de reservering van de Houtrakpolder om te zetten in de daadwerkelijke aanleg van een havenbekken, dan is het havenareaal ook beschikbaar voor haven gerelateerde bedrijven uit de regio met verplaatsings- en of uitbreidingswensen.

- x. In het deel van de Houtrakpolder waarin mogelijk uitbreiding van het havenareaal plaats vindt, kan sprake zijn van tijdelijke invulling van natuur- en recreatiegebieden of de tijdelijke realisatie van agrarische functies (zie kaart blz 24-25, legenda-eenheid reservering uitbreiding havenareaal).
- xi. Gezamenlijke zorgdragen voor het onafhankelijke monitoren:
 - a. van de werkelijke behoefte (inclusief prognoses) op het gebied van benodigde uitbreiding van het havenareaal;
 - b. van de werkelijke woningbehoefte (inclusief prognoses);
 - c. van de intensiveringgraad binnen het havenareaal, zo veel mogelijk gebruik makend van bestaande monitors (zoals Havenmonitor, ZaanIJ monitor, Plabeka).

De regionale samenwerking rondom het Noordzeekanaalgebied verder uit te werken rondom de uitvoering van de Bestuurlijke Agenda Noordzeekanaalgebied 2040. Deze uitwerking zal in het najaar van 2013 plaats vinden. De besluitvorming daarover zal in het begin van 2014 plaats vinden.

Toelichting bij de besluiten

Algemeen

Uitgangspunt is dat intensivering en innovatie van de haven voorop staan, waarbij bedrijven in de haven samen met de overheid moeten zorgen voor betere leefbaarheid. Pas nadat voldoende geïntensiveerd is, kan de haven gaan uitbreiden. Tal van maatregelen kunnen nu al worden toegepast om zowel groei van de haven als leefbaarheid te accommoderen. Denk aan ruimte reserveren op het midden van het havenareaal voor de meest hinder gevende bedrijven, bij vergunningsgesprekken sturen op innovatie en maatregelen aan de bron. Ook op natuurlijke momenten gesprekken met bedrijven voeren over investeringsplannen om daarbij te sturen op leefbaarheid naast vergroting van omzet, is een instrument. Deze maatregelen kunnen tot resultaat leiden zonder bedrijven geforceerd uit te plaatsen. De mogelijke uitbreidingsruimte die is gereserveerd in de Houtrakpolder is beschikbaar voor groei van de haven en voor haven-gerelateerde bedrijven met verplaatsings- en/of uitbreidingswensen uit de regio. Voorwaarde is wel dat de Houtrakpolder daarbij zoveel mogelijk wordt gespaard van de meest hinder gevende bedrijvigheid.

Daarnaast wordt ook anders omgegaan met hinder zoals geluid. Er is een nieuwe 50 dB(A) contour. De 55 dB(A) contour wordt gehanteerd voor nieuw te bouwen woningen.

Onderzocht wordt of voor sommige locaties dicht bij de haven een contour van 60 dB(A) kan worden gehanteerd. Zo is meer mengen van wonen en stedelijke economie met de haven mogelijk en komen haven en stad meer met het gezicht naar elkaar toe te staan. Als er wordt uitgebreid in de Houtrakpolder, gaat dat gepaard met compenserende maatregelen voor onder meer het verlies aan kwalitatief groen en aan EHS.

Ontwikkeling van ruimte voor recreatie en natuur gaat hand in hand met de ontwikkeling van stedelijke woonmilieus en bedrijvigheid. Want hoe meer mensen komen wonen en werken in het NZKG, hoe meer behoefte er is aan recreatie en natuur. Bereikbaarheid van oost tot west en van noord tot zuid wordt verbeterd.

IJmuiden

In IJmuiden wordt de huidige lichtercapaciteit in de vaargeul verplaatst naar de Averijhaven. De lichtercapaciteit blijft bestaan. Op dit moment loopt een bestemmingsplanprocedure waarin verandering van de capaciteit in de toekomst aan de orde is. De fijnstof concentraties dienen dan wel binnen de wettelijke normen te blijven. Om een optimale balans te vinden tussen economische ontwikkeling en een gezonde leefomgeving in de IJmond, worden in de Milieudialoog IJmond mogelijkheden geïnventariseerd om de kwaliteit van de leefomgeving in de regio te vergroten.

Beverwijk

Door intensivering van het huidige havenareaal wordt de leefbaarheid in Beverwijk verbeterd. Er komt milieuruimte om in De Pijp geleidelijk te kunnen transformeren naar woonwerkgebied.

Westpoort

De geluidszone van 50 dB(A) rond Westpoort wordt aangepast. Hierover worden afspraken gemaakt in de stuurgroep Geluidzone Westpoort. Tegelijkertijd worden de afgesproken maatregelen getroffen, samen met het bedrijfsleven, om de haven te intensiveren en te innoveren. Daardoor kan eerst de haven groeien op bestaand areaal. Op den duur kunnen de maatregelen geluidsruimte opleveren aan de randen van Westpoort, waardoor de contour kan worden teruggelegd en er ruimte komt om meer woonwerkmilieus dicht bij Westpoort te realiseren.

Houtrakpolder

Als het havenareaal voldoende geïntensiveerd is en uitbreidingsruimte nodig is om te groeien, dan wordt besloten tot uitbreiding van de haven in de Houtrakpolder.

Via een objectieve, gezaghebbende en onomstreden monitor wordt bijgehouden wanneer het moment is bereikt dat er onvoldoende ruimte is. Door rekening te houden met een proceduredtijd van 10 jaar, wordt duidelijk wanneer een besluit moet worden genomen om planologische procedures in werking te zetten. Afhankelijk van de uitkomsten van de intensivering zal kort of lang na 2020 de spade de grond in gaan. Om bereikbaarheid te garanderen wordt dan ook de N202 omgelegd en worden maatregelen getroffen voor meer ruimte voor goederenvervoer over het spoor. De uitbreiding van de haven in de Houtrakpolder is gebonden aan meerdere (compensatie)afspraken.

Zaan

Langs de Zaan wordt kavelgewijs getransformeerd, als de mogelijkheden zich voordoen. Daardoor ontstaan op meerdere plekken (hoog)stedelijk woonwerkmilieus. Dit is een voortdurend proces in de komende decennia. Om de bereikbaarheid te garanderen wordt de HOV Amsterdam-Zaanstad aangelegd.

Achtersluispolder en Hembrugterrein

De inzet van de gemeenten Zaanstad en Amsterdam is dat, net als ingezet voor Westpoort, door bronmaatregelen uiterlijk in 2030 de 57 dB(A) contour op de noordoever wordt gelegd. Hierdoor kan in het grootste deel van het Hembrugterrein en de Achtersluispolder een woonwerkmilieu worden gerealiseerd. Ook voor Hoogtij zal de 50 dB(A) contour worden aangepast. Het bestaande verkeersnetwerk in dit deel van het NZKG komt mede als gevolg van de toekomstige ruimtelijke en economische ontwikkeling steeds verder onder druk te staan, waardoor op termijn (na 2030) aanvullende robuuste oplossingen nodig zijn. In dit kader is te zijner tijd een verkennende studie naar de bereikbaarheidsproblematiek en een goede ontsluiting van dit deel van het NZKG gewenst.

Coen- en Vlothaven

In 2025 wordt besloten wanneer de Coen- en Vlothaven wordt getransformeerd naar een stedelijk woonwerkgebied, dan wel naar een stedelijk werkgebied. In de Coen- en Vlothaven wordt in ieder geval niet actief getransformeerd tot 2029 conform het convenant Houthavens NDSM-werf van 17 januari 2009 tussen aldaar gevestigde bedrijven en de gemeente Amsterdam, in overleg met betrokkenen.

Sloterdijk, Minervahaven, Cornelis Douwesterrein

Doordat Sloterdijk en Sloterdijk 1 aan het gezondeer industrieterrein Westpoort worden onttrokken, wordt het mogelijk in het oostelijk deel van Sloterdijk een woonwerkmilieu te realiseren. Sloterdijk is één van de locaties waar onderzocht wordt of ontheffing van de grenswaarde tot 60 dB(A) kan gelden. Als dat kan, kan ook in het westelijk deel van de Sloterdijk een woonwerkmilieu worden gerealiseerd. In de Minervahaven zijn zware haven-gerelateerde activiteiten inmiddels verdwenen. Door het toestaan van 60 dB(A) op de gevel kan ook in de Minervahaven meer functiemenging worden gefaciliteerd. Dit zelfde geldt voor het Cornelis Douwesterrein.

Natuur en recreatie

Om tegenwicht te bieden aan de stedelijke druk in het gebied wordt tegelijkertijd geïnvesteerd in natuur en recreatie. Daarbij zijn investeringen in een recreatieve route langs het Noordzeekanaal ter hoogte van Spaarnwoude, in een noordzuidverbinding ter hoogte van het Stellinggebied en in Van IJ tot Z aan de orde. Ook de bereikbaarheid daarvan wordt gegarandeerd, door de oevers zo bereikbaar mogelijk te maken voor recreanten en woon-/werkverkeer.

Samenwerking in de uitvoering

Niet alle acties in de Bestuurlijke Agenda kennen al een datum. Veelal is besluitvorming afhankelijk van de feitelijke ontwikkeling. Om die goed bij te houden is onafhankelijke monitoring noodzakelijk van de werkelijke intensiveringsgraad in de haven, van de werkelijke woningbouwbehoefte en van de werkelijke behoefte aan havenareaal. Om te kunnen besluiten en actie te ondernemen naar aanleiding van de monitoring is voortgezette samenwerking nodig. Daarbij wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande overleggen en monitoringsinstrumenten. In het najaar 2013 wordt gestart met concrete afspraken te maken over monitoring en over uitvoeringssamenwerking.